

KÜLTÜRPAK'TA YERALTI OTO PARKI YAPIMI

İzmir Enternasyonal Fuarının doğuşu, Cumhuriyetin ilanından sekiz ay öncesine uzanır. Atatürk'ün talimatı ile 17 Şubat 1923'te İzmir'de toplanan I. Türkiye İktisat Kongresi'nde Enternasyonal Fuarı kurulması süreci başladı. İktisat Kongresi'nden sonra ilk sergi 4-25 Eylül 1927'de 9 Eylül Mahalli Sergisi adı altında Mithatpaşa Sanat Enstitüsü'nde açıldı. İkinci sergi bir yıl sonra 4-20 Eylül tarihleri arasında aynı binada uluslararası düzeyde gerçekleşti.

İzmir Kültürpark alanı çalışmaları, Mustafa Kemal Atatürk'ün 1932 yılında verdiği talimat gereği Başbakan İsmet İnönü'nün denetiminde, dönemin Belediye Başkanı Dr. Behçet UZ tarafından başlatıldı.

1922 İzmir yangınında kül olmuş mahallelerin bulunduğu ve sonraki yıllarda şehrin ortasında pislik yuvası haline gelmiş bugünkü yerinde, İzmir Fuarı'nın temeli 1 Ocak 1936'da törenle atıldı. Dönemin Belediye Başkanı Dr. Behçet UZ yönetiminde 360 bin metre karelik alanın Kültürpark (İzmir Fuarı) haline getirilmesi ve yılın belirli bir döneminde uluslararası fuar düzenlenmesi planlandı. 15 Eylül 1936'da Kültürpark kent yaşamında yerini aldı. Paraşüt Kulesi de aynı yıl açıldı.

1948'de Uluslararası Fuarlar Birliği'ne üye oldu.

Fuarın 75. kez kapılarını açtığı bu dönemde Kültürpark alanı içinde yapılacak yeraltı otoparkı inşaatına başlanması konusu gündeme geldi. TMMOB İzmir İl Koordinasyon Kurulu, Kültürpark'ta yapımına başlanan yeraltı oto parkının, hukuka, planlı şehircilik anlayışına, tarihi değerlerin korunması ilkelerine uymadığını açıkladı.

TMMOB'ne bağlı Odaların İzmir birimlerinin imzasıyla yapılan basın açıklamasında özetle şöyle denildi;

“İzmir İli, Alsancak 218 pafta, 1068 ada 1 parselde kayıtlı bulunan ve Kültürpark alanının, yeşil alan ve park olarak ayrılan

Kentin projeleri; tarihi, çevresel, insan yaşamı ile ilgili detaylar, gelecek, teknik bilgiler, kullanılabilirliği, kazanımları, kaybettirdikleri ile geniş bir tartışma alanı bulmalıdır. Bu tartışma içinde proje üretenler, kamu kuruluşları, meslek odaları, sivil toplum örgütleri, kentliler en geniş anlamda yer almalıdır.

bölümünde “yeraltı otoparkı” yapılmak üzere İzmir Büyükşehir Belediye Meclisi'nin 13.07.2004 tarih 05.82 sayılı kararı ile plan değişikliğine gidilmiş ve plan değişikliği İzmir Konak Belediye Meclisi'nin 02.09.2005 tarih 72/152 sayılı kararı ile kabul edilerek, 17.02.2006 tarihinde askıya çıkartılmıştır.

Tüm Oda birimlerinin, sivil toplum kuruluşları ve yurttaşlarımızın Kültürpark'ta otopark yapılmasına bilimsel, teknik, ekolojik ve sosyal gerekçelerle itirazlarına ve ilgili yönetim ve karar organlarını ısrarla uyarmalarına karşın Kültürpark'ta yeraltı otoparkı inşaatı başlatılmış ve devam ettirilmektedir. İzmir İnci İdare Mahkemesi'ne yasal süresi içinde yapılan 2006/128 Dosya No'lu Plan İptal Davası ile ilgili mahkeme kararı beklenilmeden yüklenici firmaya yer teslimi yapılmıştır.

İzmir'i yeniden yaratan Dr. Behçet UZ ve arkadaşlarının 70 yıl önce at arabalarıyla büyük zahmetlerle Kültürpark'a taşıdıkları topraklar, bugün kamyonlarla Kültürpark dışına atılmaktadır.

Kültürpark, T.C. İzmir İ. No'lu Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'nun 12.11.1992 gün ve 4072 sayılı kararıyla 2.Derece Doğal Sit + Tarihsel Sit

alanı olarak tescil edilmiştir. Özel bir bölge olması dikkate alındığında, yapılması düşünülen yeraltı otoparkı ile Kültürpark'ın açık yeşil alan ve kültürel işlevine yönelik, geri dönüşü olmayan sorun yaratılmış olacaktır. Bu amaçla; I No'lu Kültür Bölge ve Tabiat Varlıklarını Bölge Koruma Kurulu Müdürlüğü'ne başvurular yapılmıştır. Kurul tarafından, İzmir Büyükşehir Belediyesi ve Konak Belediyesi'ne yazılarla Kültürparkta'ki mevcut ağaçların durumuna ilişkin bilimsel raporların alınıp alınmadığı hususu sorulmuş yanıt alınamamıştır.

Uygulamaya konulmaya çalışılan proje şehircilik ve planlama ilkelerine, kamu yararına uygun değildir. Doğal silüet bozulmadan, park alanı içerisindeki tarihi ve genç ağaçlara ve çevreye doğrudan zarar verilmeden, söz konusu yer altı otopark projesi uygulanamaz.

Kültürpark ve çevresinin, otopark gereksinimi için feda edilmeye çalışılması kesinlikle kamu yararına değildir.

Bu yeni plan ile Kültürpark, kent içi araç trafiğine açılmaktadır. Araç trafiği, 26 Ağustos Kapısı önünde, koşu yolunda spor yapan yayalarla, hemzemin olarak aynı kotta kesişmekte, insanların can güvenliğini risk altına sokmaktadır.

Sonrasında nasıl bir peyzaj oluşacağını gösteren, yapım sırasında hangi ağaçların taşınacağı, hangi ağaçların zarar göreceği, yakın gelecekte hangi ağaçların kuruyacağını, yeraltı su dengesinin nasıl etkileneceğini, doğal silüetin nasıl olacağını, artan araç trafiğine bağlı olarak artacak olan egzoz emisyonlarının doğal yapısına verebileceği zararlara yönelik hiçbir ön çalışma yapılmamıştır.

Yeraltı otoparkı yapımı süre-

cinde ekosistemin varlığını destekleyen özellikle taban suyu hareketleri olumsuz etkilenecektir. Öncelikle önerilen otoparkın yakın çevresi olmak üzere yerel ve egzotik bitkilerin yaşamı tehdit altına girecektir.

Kentin Ulaşım Ana Planı mutlak surette ve bir an evvel hazırlanmalıdır. Plan hazırlığına yönelik olarak uzman Oda birimlerimiz katkıda bulunmaya hazırdırlar.

Kültürpark, tescilli 2.Derece Doğal Sit, tescilli Tarihi Sit ve aktif yeşil alan, park olduğu için mevcut yasa ve yönetmeliklerle, planlama ilkelerine, imar mevzuatına göre, amacı dışında kullanılamaz, yapılaşamaz, emsal katsayı aşılamaz. Yeterli araştırma yapılmadan, Kültürpark yeraltı otopark yapımı, şehircilik ve planlama ilkelerine, Koruma Kurulu kararlarına, çevre sağlığı koşullarına ve kamu yararına aykırıdır.

İtirazla ilgili İzmir Bölge 3'üncü İdare Mahkemesi'nde yeni dosya açılmıştır.

İzmir kentinin doğal bir anıtı daha yok edilmektedir. Atalarımızın bir yadigarı olan ve büyük emeklerle yaratılmış Kültürpark gibi bir eserin yok edilmesine seyirci kalınmamalıdır.

Kültürpark'ta yapılmakta olan yeraltı otoparkları inşaatının derhal durdurulmasını talep ediyoruz. Yürütülen dava süreci sonuçlanıncaya kadar Kültür-

park'a hiçbir fiziki müdahalenin yapılmamasını talep ediyoruz. Yüklenicinin derhal çıkartılmasını, kazılmak suretiyle Kültürpark dışına kamyonlarla çıkartılan toprakların yeniden yerine konulmasını, doğal güzelliği bozan koruma bariyerlerinin derhal sökülmesini talep ediyoruz.

İzmir Kent Yönetimini hukuken üstünlüğü ilkesine saygılı olmaya ve yargı sürecindeki yeraltı otoparkı hakkındaki karar sonuçlanıncaya kadar herhangi bir müdahale yapılmaması yönünde duyarlılığa davet ediyoruz.

Güzel İzmir'imizde yaşamın sürekliliği ve insanımızı yaşam kalitesinin artırılabilmesi için otoparktan çok daha fazla İnciraltı gibi, Kültürpark gibi yeşil alanlara ihtiyaç vardır.

Kamuoyuna saygıyla duyurulur."

"BİLİMSEL RAPOR"

Yeraltı otopark proje ve ihale, inşaata başlama süreci içinde basına "Bilimsel Rapor" eksikliği olarak yansıyan raporla ilgili, İzmir Büyükşehir Belediyesi, Dokuz Eylül Üniversitesi Rektörlüğü'ne 21.08.2006 tarih ve 2462 sayılı yazı ile başvurdu.

Rektörlükçe oluşturulan kurul tarafından; İzmir Enternasyonal Fuar Alanı Yeraltı Otopark İnşaatı kapsamında mevcut peyzaj dokusunun korunması, ağaç dokusunun zarar görmemesi, kazı şartları, gerekli iksa türleri ve

yeraltı suyunun tahliyesi şartlarına ilişkin rapor hazırlandı.

06 Eylül 2006 tarihli kurul raporunda;

Giriş bölümünde, İzmir Büyükşehir Belediyesi Başkanlığı'nın Rektörlüğe vaki yazısına göre; mevcut peyzaj dokusunun korunması ve yeraltı otoparkı yapımı sırasında ağaç dokusunun zarar görmemesi için, bilimsel kuruluşların görüşlerine ihtiyaç duyulduğu belirtilmekte ve kazı şartlarının dokusu da dikkate alınarak belirlenmesi gerektiği belirtilerek, vaziyet planı notu gereğince yapım aşamasında ağaç dokusunun zarar görmemesine ve mevcut peyzaj dokusunun korunmasına yönelik tedbirlerin neler olabileceğinin belirlenmesi için raporun hazırlandığı ifade edilmektedir.

İkinci bölümde Kazı Derinliği, Zemin ve Yeraltı Suyu Durumu ile ilgili bilgiler verilmiştir.

Üçüncü bölümde Ağaç Dokusu ile ilgili detaylar verilmiştir.

Dördüncü bölümde Kazı Şartları ve İksa Önlemleri ile ilgili öneriler sunulmuştur.

Beşinci bölümde Mevcut Peyzaj Dokusunun Korunmasına Yönelik Önlemler değerlendirilmiştir.

Sonuç bölümünde:

"IEF Yeraltı Otopark İnşaat Alanı bordür çizgilerinin, bazı ağaç gruplarının kesilmesini veya taşınmasını önlemek amacıyla koruma amaçlı cepler oluş-

turulacak şekilde çizilmiş olması peyzaj dokusunu koruyucu bir yaklaşımdır.

Otopark inşaat alanında mevcut 29 ağaçtan 19'unun transpilantasyonu mümkün olarak değerlendirilmiştir.

Otopark alanının bütünüyle rekreasyon alanına dönüştürülmesi peyzaj dokusunu zenginleştirecektir.

İzmir Enternasyonal Fuarı Yeraltı Otopark İnşaat alanında yapılacak kazı alanına komşu ağaçların ve mevcut imalatın korunması açısından kazı çukuru şev yüzeylerinin putrelli, kalaslı iksa sistemi (Berlin Duvarı) ile korunması uygun olacaktır.

Korumanın gerekli olmadığı boş alanlarda 4.bölümde belirtilen eğimler ile serbest şevli kazı tercih edilebilir.

Yeraltı su seviyesi kazı taban seviyesinin altında olduğundan, yeraltı su tahliyesi söz konusu değildir." denilmiştir.

Kentin projeleri; tarihi, çevresel, insan yaşamı ile ilgili detaylar, gelecek, teknik bilgiler, kullanılabilirliği, kazanımları, kaybettirdikleri ile geniş bir tartışma alanı bulmalıdır .Bu tartışma içinde proje üretenler, kamu kuruluşları, meslek odaları, sivil toplum örgütleri, kentliler en geniş anlamda yer almalıdır.

Son kararı kentin sahipleri vermelidir. Şehir içi trafikte, ağır vasıtaların giriş çıkış saatlerinin belirlenmesinde olduğu gibi.